



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.215/2025/11.

A tanács tagjai:

Dr. Dzsula Marianna a tanács elnöke

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Dr. Stark Marianna bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Rozsnyai Gábor ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselői:

Siegler Bird & Bird Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: ügyintéző: dr. Halász Bálint ügyvéd)

Dr. Nanyista László Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Nanyista László ügyvéd)

Schultheisz Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Schultheisz Mátyás ügyvéd)

Dr. Simon Ádám Ügyvédi Iroda (cím5, ügyintéző: dr. Simon Ádám ügyvéd)

A per tárgya:

Szerzői jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.577/2024/7-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 7.P.20.096/2024/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a per fő tárgya tekintetében – az illetékre is kiterjedően – hatályában fenntartja.

A jogerős ítéletnek az elsőfokú perköltséget helybenhagyó rendelkezését hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és mellőzi a felperest – alperesnek fizetendő – perköltségben marasztaló rendelkezését. Az elsőfokú eljárásban mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 547.478 (ötszáznegyvenhétezer-négyszázhetvennyolc) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 1994. július 16-tól volt az alperes munkavállalója, munkaviszonya 2011. június 24-én rendes felmondással szűnt meg. Az alperes HR-igazgatója adta át a felperesnek a felmondását, aki ekkor jelentette be a terepmodell-hangoló és a dokumentumkezelő szoftver fejlesztéséért a 25.000.000 forint szerzői vagyoni igényét. A HR-igazgató a 2011. július 21-i levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a szoftverek elkészítése a munkaköri feladata volt, ezért nem illeti meg a szerzői jogdíj, illetve, hogy a szoftvereket az alperes csak rövid ideig alkalmazta, azok számára nem képviselnek vagyoni értéket.

[2] A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletével elutasította a felperes munkaviszonya jogellenes felmondásának megállapítása és az elmaradt járandósága megfizetése iránti keresetét, míg a szerzői jogi igényét alaposnak ítélte. A másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú ítéletet a munkaviszony megszüntetése tekintetében megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, míg a felperes szellemi alkotással kapcsolatos hasznosítási díjra vonatkozó igénye körében megállapította a hatásköre hiányát és – e körben – a keresetlevelet áttette a Budapest Környéki Törvényszékhez mint elsőfokú bírósághoz. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria Mfv.II.10.155/2015/7. számú ítéletével a másodfokú bíróság ítéletét részben – a felperes munkaviszonyának jogellenes megszüntetésére vonatkozó rendelkezése körében – hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[3] Az elsőfokú bíróság 10.P.20.944/2014/107. számú részítéletével megállapította, hogy a terepmodellhangoló szoftver és a dokumentum-kezelő szoftver a felperes szerzői

műve, amelyek vonatkozásában megállapította az alperes által megvalósított jogsértést, amelytől az alperest a jövőre nézve eltiltotta és a szoftverek használatáról az alperest adatszolgáltatásra kötelezte. A Fővárosi ítéltábla 8.Pf.20.944/2019/5. számú részítéletében az elsőfokú bíróság részíteletét részben megváltoztatta, a szoftverek szerzőségének megállapítására és a terepmodell-hangoló szoftvert érintően a jogsértés megállapítása, az eltiltás és az adatszolgáltatás iránti kereseteket elutasította. A dokumentumkezelő szoftverrel kapcsolatos részíteleti rendelkezést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A Kúria Pfv.IV.20.723/2020/4. számú részíteletével a jogerős részítelet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartotta, az Alkotmánybíróság a részítelet ellen előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasította.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[4] A felperes – a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.665/2022/6. számú, ismételt hatályon kívül helyező végzését követően megismételt eljárásban – keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a nyilvánosságra hozatalhoz való szerzői személyhez fűződő jogát az általa készített dokumentumkezelő szoftver szolgálati műnek és ezáltal akarata ellenére nyilvánosságra hozott szolgálati műnek minősítésével. Emellett az alperes megsértette a felperes többszörözéshez fűződő szerzői vagyoni jogait azon valótlan állításával, hogy átszálltak rá a dokumentumkezelő szoftver vagyoni jogai, amivel ellehetetlenítette a felhasználási szerződés megkötését; a dokumentumkezelő szoftver felhasználási szerződés nélkül történő jogosultalan felhasználásával elvonta a felperes azon jogát, hogy szabadon döntsön a szerzői műve felhasználásáról. Kérte, hogy a bíróság az alperest a további jogsértéstől tiltsa el, kötelezze adatszolgáltatásra, elégtétel adására, továbbá rendelje el a határozatnak az alperes költségére történő nyilvánosságra hozatalát. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az elért gazdagodás megtérítéseként 11.582.636 forint és ennek kamatai megfizetésére. A kereset jogalapjaként a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 4. §-át, 10. §-át, 16. §-át, 18. §-át, 42. §-át, 45. §-át és 94. §-át jelölte meg.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A megismételt eljárás során megváltoztatott ellenkérelme szerint a dokumentumkezelő szoftver munkaviszonyban létrehozott műnek minősül, amelynek átadásával a vagyoni jogokat megszerezte és a felperes a mű nyilvánosságra hozatalához is hozzájárult.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokai szerint – a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglaltak alapján – először abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a dokumentumkezelő szoftver elkészítése a felperes munkaviszonyból folyó kötelessége volt-e. Rámutatott, hogy ennek megítélése során a munkaszerződésből és a munkaköri leírásból kellett kiindulni, azonban az Szjt. alkalmazása körében a szerzői mű akkor is szolgálati

műnek minősül, ha a munkaviszonyban álló szerzőt a felettese szóban utasította a mű kidolgozására. Az osztályvezető felperest – saját nyilatkozata szerint – a felettese utasította a dokumentumkezelés fejlesztésére, ezért – az utasítás tartalma, a felperes szakértelme, korábbi fejlesztései, és vezető állású státuszából következően – a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 103. § (1) bekezdés b) pontja alapján a dokumentumkezelő szoftver fejlesztése a felperes munkaviszonyból folyó kötelessége volt, szoftverfejlesztés nélkül ugyanis a dokumentumkezelés hatékonyságának növelése nem lett volna végrehajtható. Mivel a dokumentumkezelő szoftver átadásával az alperes az Szjt. 30. § (1) bekezdésének megfelelően a szerzői vagyoni jogokat megszerezte, ezért a szerzői vagyoni jogok megsértésére alapított kereset alaptalan. Megítélése szerint az Szjt. 30. § (5) bekezdése alapján a mű átadása egyben a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak is minősül, ezért az alperes nem sérthette meg a felperes nyilvánosságra hozatalhoz fűződő szerzői személyhez fűződő jogát.

[8] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[9] A jogerős ítélet indokai szerint a perben alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 252. § (2) és (3) bekezdésben foglalt hatályon kívül helyezési okok nem állnak fenn. Egyrészt a felperes a fellebbezésben nem kérte további bizonyítás lefolytatását, ehelyett a bizonyítékok mérlegelését sérelmezte; mivel a bizonyítékmérlegelés esetleges hibája a másodfokú eljárás során is orvosolható, önmagában ezen okból az elsőfokú eljárás megismétlése nem volt szükséges.

[10] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem sérti a régi Pp. 252. § (4) bekezdését sem, mert eljárása során a hatályon kívül helyező végzésben foglalt utasításnak eleget téve foglalt állást abban a kérdésben, hogy a per tárgyát képező dokumentumkezelő szoftver megalkotása a felperes munkaviszonyból folyó kötelezettsége volt-e, e tárgyban az érdemi döntését kellő részletességgel a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően megindokolta. Az elsőfokú bíróság eljárása nem sérti a régi Pp. 3. § (3) bekezdését sem, mert a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről tájékoztatta a feleket; nem minősül a régi Pp. 3. § (3) bekezdés megsértésének az a körülmény, hogy a hatályon kívül helyező végzést követően ezt a tájékoztatást nem ismételte meg. Önmagában a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmére történő hivatkozás pedig – a konkrét eljárási jogszabálysértés megjelölése nélkül – nem vezethet az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez.

[11] A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete érdemben is helytálló. Mivel a régi Pp. rendelkezései nem tiltják az ellenkérelem megváltoztatását, ezért állást kellett foglalni az alperes azon anyagi jogi kifogásáról is, hogy a szerzői mű elkészítése a felperes munkaviszonyból folyó kötelessége volt-e. Ugyan a felperes munkaköri leírása nem tartalmazta a szoftver fejlesztését, azonban az Szjt. 30. § (1) bekezdésének alkalmazása során – e jogszabályhelyhez fűzött jogalkotói indoklás és a Kúria precedens határozatai alapján – a munkaköri kötelesség tartalma nem szűkíthető kizárólag a munkavállaló munkaköri leírásában meghatározott munkaköri feladatra. A munkavállaló köteles a munkáltatónak a munkavégzésével kapcsolatos utasításait is végrehajtani, az erre tekintettel végzett tevékenység is a munkaviszonyból származó kötelessége. A szoftver fejlesztésének körülményeire vonatkozó peradatok (a felperes személyes nyilatkozatai, a meghallgatott tanúk vallomása, az igazságügyi szakértő szakvéleménye) alapján megállapítható, hogy a felperes az általa vezetett osztály hatékonyabbá tétele céljából, vezetői munkakörének feletteseire megelégedésére történő ellátása érdekében döntött a dokumentumkezelő szoftver elkészítéséről és bevezetéséről, mérlegelve azt is, hogy annak egyéb módon történő beszerzése az alperesnél akadályba ütközhet.

[12] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a dokumentumkezelő szoftver fejlesztésben, majd a szoftver bevezetésében az alperes támogatta a felperest, ahhoz eszközöket és informatikai jogosultságokat biztosított, a kifejlesztett szoftver pedig kifejezetten az alperesnél korábban használt szoftverhez kapcsolódott. Az alperes alkalmazta a kifejlesztett szoftvert, amely a kívánt cél elérésére – a dokumentumkezelés hatékonyságának növelésére – alkalmasnak mutatkozott, a felperes ennek ellenére a munkaviszonya megszűntetéséig eltelt huzamos időn keresztül nem támasztott díjigényt alperessel szemben. E peradatok alapján levonható az a következtetés, hogy a vezető állású munkavállaló felperes a munkaviszonyból eredő kötelessége teljesítéseként – az általa vezetett osztály hatékonyságának növelése érdekében – fejlesztette ki a dokumentumkezelő szoftvert, amely kifejezetten az ott már munkavégzésre rendszeresített szoftver funkcióit egészítette ki.

[13] A másodfokú bíróság megállapítása szerint ebben szerepe volt annak a munkáltatói utasításnak, ami ugyan nem szoftverfejlesztésre, de általában az osztály feladatainak jobb ellátására irányult, ekként a dokumentumkezelő szoftvert a felperes a munkaviszonyból folyó kötelessége keretében készítette. A szerzői vagyoni jogokat az alperes az Szjt. 30. § (1) bekezdése értelmében megszerezte, ezért a szoftver futtatásával nem sértette meg a felperes szerzői vagyoni jogait. Mivel a szolgáltatási mű átadása az Szjt. 30. § (5) bekezdése alapján a mű nyilvánosságra hozatalához való hozzájárulásnak minősül, ezért az alperes a felperes szerzői személyhez fűződő jogait sem sértette meg. A felperes pervesztességére tekintettel a régi Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes köteles viselni a szakértői bizonyítással felmerült költségeket is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a keresetének helyt adó ítélet hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[15] Megsértett jogszabályként az Szjt. 30. § (1) és (6) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 9. § (1) bekezdését, 16. § (1) és (6) bekezdéseit, a régi Mt. 76. § (5) bekezdését, 82. § (1) bekezdését, 83/A. §-át, 103. § (1) bekezdés *b)* pontját, a 102. § (1) bekezdését, továbbá a régi Pp. 2. § (1) bekezdését, 3. § (2)-(3) és (5) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 221. § (1) és (2) bekezdését, 163. § (1) és (2) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 166. § (1) bekezdését, 199. §-át, 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 239. §-át, 252. § (4) bekezdését jelölte meg.

[16] A felülvizsgálati kérelem indokai szerint a jogerős ítélet azért sérti az Szjt. 30. § (1) és (6) bekezdését, az Szjt. 4. § (1) bekezdését, az Szjt. 9. § (1) bekezdését és az Szjt. 16. § (1) és (6) bekezdését, mert a másodfokú bíróság az Szjt. 30. § (6) bekezdését megsértve hagyta figyelmen kívül a szolgáltatási művel kapcsolatos jognyilatkozatok írásba foglalásának kötelezettségét. Állította, hogy a másodfokú bíróság téves jogértelmezése miatt nem tulajdonított jelentőséget annak a ténynek, hogy a felperes munkaszerződése és a munkaköri leírása sem tartalmazta a szoftverfejlesztési feladatok ellátását.

[17] Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet azért sérti az Szjt. 30. § (1) bekezdését, mivel a másodfokú bíróság a szoftver fejlesztésére vonatkozó konkrét munkáltatói utasítást nem tartotta szükségesnek a dokumentumkezelő szoftver szolgáltatási műként történő minősítése során, helyette az alperesnek csupán egy általános, a hatékonyabb

működés elérésére irányuló utasításából vonta le tévesen azt a következtetést, hogy a szoftver megalkotása a felperes munkaviszonyból folyó köteleessége volt.

[18] Érvelése szerint az eljárás során értékelés nélkül maradt, hogy az alperes a per során közel 10 évig maga is azt nyilatkozta, hogy a felperest szoftver fejlesztésére nem utasította, ilyen munkaköri köteleessége nem volt a felperesnek. Az Szjt. 30. § (6) bekezdésében foglalt formai követelmény és a mű létrehozására irányuló utasítás hiányában a felperes által megalkotott mű nem minősíthető szolgálati műnek, ezért annak felhasználása sérti a felperes szerzői vagyoni és személyhez fűződő jogait. Emiatt a keresetet elutasító ítélet sérti az Szjt. 4. § (1) bekezdését, a 9. § (1) bekezdését, a 16. § (1) és (6) bekezdését.

[19] Hangsúlyozta, hogy jogerős ítélet indokolásában megjelölt precedens határozatokban foglalt jogértelmezés az adott ügyben azért nem alkalmazható, mert a Kúria Pfv.IV.20.998/2020/4. számú ítéletének tényállása jelen ügytől lényegesen eltért, a precedens határozat alapjául szolgáló ügyben rendelkezésre állt írásban a munkaköri leírás. A Kúria Pfv.IV.20.723/2020/4. számú határozatában pedig – jelen ügytől eltérően – a szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvényt (a továbbiakban: régi Szjt.) és az annak végrehajtására kiadott 9/1969. (XII. 29.) MM rendelet rendelkezéseit kellett alkalmazni. Állította, hogy a Kúria precedens határozataiból sem vezethető le a másodfokú bíróságnak az a téves jogértelmezése, hogy a szoftver fejlesztésére irányuló konkrét munkáltatói utasítás nélkül is szolgálati műként minősíthető a szerzői mű, mivel ezek a határozatok nem tartalmazzak a korlátlan munkáltatói jogkör gyakorlására utaló felhatalmazást.

[20] A felülvizsgálati kérelem további indokai szerint a jogerős ítélet azért sérti a régi Mt. 76. § (5) bekezdését, 82. § (1) bekezdését, 83/A. §-át, 103. § (1) bekezdés b) pontját, 102. § (1) bekezdését is, mert a munkáltató a munkakört és ezzel együtt a munkaszerződést csak a munkavállaló egyetértésével módosíthatja. A munkavállaló egyetértése hiányában új munkakör csak eseti jelleggel, átírással, szigorú tájékoztatási kötelezettség mellett látható el. Jelen ügyben azonban az alperes sem állította, hogy bármilyen munkáltatói intézkedés megelőzte volna a dokumentumkezelő szoftver kifejlesztését. A dokumentumkezelő szoftver fejlesztése nem vitatottan nem képezte a felperes munkakörének részét, az alperes nem utasította a felperest a szoftver megalkotására, a felek nem módosították a munkaszerződést, az alperes nem irányította át a felperest, és az általános hatékonysági célkitűzés sem minősíthető szoftver létrehozására vonatkozó utasításnak. A jelen ügyben a munkaszerződés, a munkaköri leírás és a tényleges munkavégzés körülményei nem igazolják, hogy a szoftverfejlesztés a munkavállaló munkaviszonyból folyó köteletségének része lett volna, ahhoz a felperes a szükséges végzettséggel nem rendelkezik, vele szemben ezért nem támasztható szoftver fejlesztésére vonatkozó munkáltatói elvárás.

[21] A megjelölt eljárási szabálysértések körében arra hivatkozott, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a régi Pp. 252. § (4) bekezdését és a 4. § (1) bekezdését megsértve figyelmen kívül hagyta a másodfokú bíróság iránymutatásait. A másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében előírta, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálja a munkaviszonyból folyó kötelezettség fennállását és ha nincs olyan okirat, amely alkalmas a munkakör alátámasztására, akkor a szoftver nem minősíthető munkaviszonnyal összefüggésben létrehozott szerzői műnek. Ebből következően a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a munkaviszonyból folyó kötelezettség megállapítását kizárólag az írásbeli munkaszerződés és a munkaköri leírás alapján állapíthatta volna meg. Ellenkező esetben a bizonyítandó tényekről a feleket a megismételt eljárásban tájékoztatnia kellett volna, ennek elmulasztása miatt a jogerős ítélet sérti a régi Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó régi Pp. 3. § (2)-(3) és (5) bekezdését.

[22] Kiemelte, az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az alperes éveken keresztül elismerte, hogy a szoftver nem minősül szolgálati műnek, ezért a jogerős ítélet sérti

a régi Pp. 163. § (2) bekezdését. Az eljárás bíróságok a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül értékelték. A másodfokú bíróság iratellenesen, tévesen állapította meg, hogy a felperes vezető állású munkavállaló volt, mert az alperes hierarchiájában az osztályvezető nem minősült a régi Mt. 188. §-a szerint vezető állású munkavállalónak. Ennek a ténynek a másodfokú bíróság tévesen tulajdonított különös jelentőséget.

[23] Sérelmezte, hogy a bizonyítékok mérlegelése során teljes egészében értékelés nélkül maradt, hogy az alperes az eljárás jelentős részében vitatta, hogy a szoftver szolgálati műnek minősül, a munkakört megalapozó dokumentumok hiányát és azt, hogy az alperes nem adta elő a munkavállalói kötelezettséget megalapozó tényeket, nem tett olyan tényelőadást, hogy a felperest a szoftverfejlesztési folyamatokba bevonta volna. Ezért iratellenes a jogerős ítéletben foglalt azon megállapítás is, hogy a per eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró tényeket a felek nem vitatták.

[24] Rámutatott, hogy a másodfokú bíróság által értékelt tény – a szoftver munkahelyen történő használata – semmiképpen nem alapozza meg a szolgálati műként minősítését. A bíróság alperes nyilatkozatai közötti ellentmondást nem oldotta fel, indokolás nélkül fogadta el az alperes utóbbi, megváltoztatott tartalmú, a korábbi elismeréstől eltérő, a dokumentumkezelő szoftvert szolgálati műnek minősítő nyilatkozatát annak ellenére, hogy az alperes új tényt nem adott elő, bizonyítékot nem csatolt.

[25] Az eljárás bíróságok a következetesen fenntartott nyilatkozatával szemben az alperes önellentmondó nyilatkozatát fogadták el, a bizonyítékmérlegelésük a régi Pp. 206. §-ába ütközik. A jogerős ítélet indokolása hiányos, nem felel meg a régi Pp. 221. § (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseknek. A másodfokú bíróság ugyanis a jogerős ítéletben csupán a mérlegelés néhány szempontját emelte ki, adós maradt azonban annak egyértelmű megjelölésével, hogy mi alapján tartozott a felperes munkakörébe a szoftverfejlesztés; nem számolt be arról, hogy miért hagyta figyelmen kívül a munkaköri kötelezettséget cáfoló körülményeket. Az eljárás során jelentős összegű szakértői költséget és illetéket előlegezett, a lefolytatott bizonyításnak azonban a jogerős ítéletből kitűnően a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget, hanem a per kezdeti szakaszában, 10-12 évvel korábban előadott nyilatkozatokra alapította az ítéletét a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül értékelve.

[26] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelemben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felperes felülvizsgálati kérelme részben alapos a következők szerint.

[28] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 270. § (2) és a 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések tekintetében vizsgálta felül. A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és a 275. § (3) és (4) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja olyan anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés lehet, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.

[29] A Kúria számos határozatában megerősített (például: Pfv.V.20.707/2022/4., Pfv.V.20.794/2022/4., továbbá Gfv.V.30.507/2022/14., megjelent: BH2023. 296.), a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontjába foglaltak szerint a felülvizsgálati

kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., megjelent: BH2017. 196.]. Nem elégséges az sem, ha a fél az általa megsértettnek vélt jogszabályhelyeket csupán felsorolja, majd szöveges indokolását úgy adja elő, hogy azt nem társítja az egyes, konkrétan megjelölt jogszabályhelyekhez (Kúria Pfv.III.20.212/2021/6., Mfv.X.10.115/2020/7.).

[30] A felperes felülvizsgálati kérelme a fenti feltételeknek nem felel meg valamennyi megjelölt jogszabálysértés tárgyában a következő okok miatt. A felperes megsértett jogszabályként megjelölte a régi Pp. 3. § (2) és (5) bekezdését, a 4. § (1) bekezdését, a 166. § (1) bekezdését és a 199. §-át; azt azonban nem adta elő, hogy a fél által előadott kérelem és nyilatkozat tartalom szerinti megítélését és a szabad bizonyítás elvét, más hatósági határozatok polgári perben érvényesülő kötőerejét, a bizonyítás elrendelésének szabályait, a bizonyítási eszközök és az okirati bizonyítás eredményének mérlegelésével összefüggő jogszabályokat a másodfokú bíróság milyen okból sértette meg, az említett jogszabálysértés mely indokok alapján vezetne a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez. A bizonyítás eredményének mérlegelését támadó hivatkozások pedig részben a régi Pp. 206. §-a illetve a megjelölt anyagi jogi jogszabálysértések körében vehetők figyelembe. Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálta, hogy a jogerős ítélet sérti-e a régi Pp. 3. § (2) és (5) bekezdését, a 4. § (1) bekezdését, a 166. § (1) bekezdését és a 199. §-át.

[31] A felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Kúriának először azt kellett megítélnie, hogy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránti, eljárási szabálysértésekre alapított felülvizsgálati kérelem megalapozott-e.

[32] A Kúria ennek körében vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt okból (az eljárás észszerű időtartamon túli befejezése) sérti-e a régi Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapelvet, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése alapjogként határoz meg. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok részére alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie {3353/2024. (X. 8.) AB határozat., Indokolás [74]}.

[33] Az Alkotmánybíróság által ennek vizsgálatához meghatározott alkotmányos mérce szerint a tisztességes bírósági eljárás követelménye „az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Ezért nem sérül a tisztességes eljáráshoz való jog akár olyan esetekben sem, amikor a bíróság a tisztességes eljárás követelményeinek eleget téve helytelen következtetésekre jut döntésében {3112/2015. (VI. 23.) AB határozat, Indokolás [25]}.

[34] A régi Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy – összhangban az 1. §-ban foglaltakkal – a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

[35] A Kúria jogértelmezése szerint a régi Pp. 2. § (1) bekezdése megsértésének vizsgálata során annak van jelentősége, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okból megállapítható-e olyan körülmény, amely felveti az eljárási alapjog elvonásának kételyét és ennek jogkövetkezményeként a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, mivel emiatt szükséges az eljárás megismétlése.

[36] A Kúria megítélése szerint a felperes által megjelölt eljárási szabályok alkalmazása során az alapjogi jogsértés körébe tartozó tény, bizonyíték nem merült fel, a felperes sem állította, hogy a fair eljárást megsértve mellőzték az eljárt bíróságok a meghallgatását, bizonyítási indítványát. Önmagában az eljárás hosszú időtartama nem indokolja a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az eljárás észszerű időtartam alatti befejezése megsértésének orvoslására az eljárás ismételt megismétlése nem alkalmas.

[37] A felperes felülvizsgálati állításával szemben az eljárt bíróságok nem sértették meg a régi Pp. 3. (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségüket. Az elsőfokú bíróság a feleket – többek között – a 10.P.20.007/2022/9. számú tárgyalási jegyzőkönyvben tájékoztatta arról, hogy az alperest terheli a szerzői mű szolgáltatati műként történő minősítését megalapozó tények, ezen belül azon körülmények bizonyítása, hogy „mikor hívta fel az általa bevezetni vállalt szoftverfejlesztés kapcsán a felperest a szükséges intézkedésekre, jelentésekre, milyen adminisztrációs utat írt elő a felperesnek, ami szükséges volt a dokumentumkezelő szoftver bevezetéséhez, milyen módon bonyolította annak alkalmazását.” A felperes felülvizsgálati érvelésével ellentétben a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban a régi Pp. perjogi rendelkezései alapján az az elsőfokú bíróság nem köteles az említett tájékoztatás megismétlésére, ilyen rendelkezést a felperes sem jelölt meg a felülvizsgálati kérelemben.

[38] A Kúria megállapítása szerint a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság eljárása nem sértette meg a régi Pp. 252. § (4) bekezdését. A hatályon kívül helyező végzéshez fűződő egyszerű kötőerő azt jelenti, hogy a régi Pp. 275. § (5) bekezdése alapján az új eljárás lefolytatására adott kötelező utasításoktól az elsőfokú bíróság főszabályként nem térhet el (Kúria Gfv.V.30.310/2021/3., megjelent: BH2022.266.). A hatályon kívül helyező végzésben adott utasítások szerinti eljárásjogi cselekmények foganatosítása perjogi értelemben kötelező, elmulasztásuk olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amely a megismételt eljárásban hozott ítélet újabb hatályon kívül helyezését vonhatja maga után, kivéve, ha az elrendelt bizonyítás utóbb feleslegessé válik (Kúria Mfv.II.10.181/2016/6.).

[39] A jelen ügyben a Fővárosi Ítéltábla a 8.Pf.20.665/2022/6. számú végzésben a régi Pp. 252. § (4) bekezdése értelmében az új eljárásra azt az utasítást adta az elsőfokú bíróságnak, hogy „a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítékok – és az alperes védekezése – tükrében kell állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a per tárgyát képező szoftver megalkotása a felperes munkaviszonyából folyó kötelessége volt-e.” A hatályon kívül helyező végzés indokaiból kitűnően a másodfokú bíróság nem foglalt állást a dokumentumkezelő szoftver szolgáltatati műként minősítése tárgyában, arra az elsőfokú bíróságot utasította. Az elsőfokú bíróság e kötelezettségének eleget tett, és mivel a jogi álláspontja szerint a dokumentumkezelő szoftver szolgáltatati műnek minősül, ezért a hatályon kívül helyező végzésben foglalt további utasítások teljesítése szükségtelenné vált.

[40] A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság azért sértette meg a régi Pp. 221. §-ában foglalt indokolási kötelezettségét, mert hiányos a jogerős ítélet indokolása a régi Pp. 206. §-ához kapcsolódóan.

[41] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mennyiségű érvrendszer bemutatása. Az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3151/2025. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [34], 3343/2024. (IX.23.) AB határozat, Indokolás [28], 26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}. 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítve 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[42] A Kúria jogértelmezése szerint a döntés indokolásának nem kell kiterjednie minden egyes részletre, de ki kell térnie az ügy érdemi elbírálása szempontjából releváns kérdésekre {Kúria Pfv.IV.20.611/2024/8. [89]-[90], Kúria Pfv.III.20.456/2024/4. [46]}. Az indokolási kötelezettség megsértése kizárólag akkor indokolja a határozat hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését, ha a jogerős határozat alapján nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését mi okból változtatta meg és ezért az érdemi határozat nem bírálható felül (Kúria Pfv.IV.20.857/2022/10.). Ilyen lényeges eljárási szabálysértés azonban a másodfokú eljárás során nem történt.

[43] A másodfokú bíróság ítéletéből – a felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal ellentétben – egyértelműen kitűnik, hogy a felperes által megalkotott szerzői mű, a dokumentumkezelő szoftver elkészítését az Szjt. 30. § (1) bekezdése és e jogszabály értelmezése tárgyában a Kúria precedens határozatai által kialakított szempontok alapján minősítette szolgálati műnek. A másodfokú bíróság jogi álláspontját a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében írt követelményeknek eleget téve részletesen kifejtette, abból egyértelműen kitűnik, hogy az alperes ellenkérelem-változtatásának miért nem tulajdonított ügydöntő jelentőséget. Nem jelenti az említett kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4., Pfv.III.21.115/2020/6.). Az indokolási kötelezettség megsértése körében a döntés érdemi helyessége nem vizsgálható. Az ítélet indokolásából annak kell kitűnnie, hogy a bíróság döntését mire alapította. Az ügy eldöntése szempontjából jelentős kérdésekre kiterjedő indokolással a bíróság eleget tesz jogszabályi kötelezettségének (Kúria Pfv.I.20.399/2022/5., Pfv.IV.20.436/2025/9.).

[44] A Kúria a továbbiakban a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt anyagi jogszabálysértést, illetve az ehhez kapcsolt, az eljárt bíróságok bizonyítékmérlegelését vizsgálta.

[45] Az Szjt. 30. § (1) bekezdése szerint eltérő megállapodás hiányában a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége. A (6) bekezdés értelmében a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként megalkotott művel kapcsolatos jognyilatkozatokat írásba kell foglalni.

[46] A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság az Szjt. 30. § (1) és (6) bekezdését – az Alaptörvény 28. cikkében foglalt kötelezettségének eleget téve – a jogszabály céljával, a jogszabály megalkotására irányuló javaslatot figyelembe véve értelmezte. Az Szjt. 30. §-ához fűzött törvényjavaslat indokolásából helytállóan emelte ki, hogy „a jogalkotó a számítógépi programok jogi védelméről kiadott 91/250/EGK irányelv 3. cikk (helyesen: 2. cikk) (3) bekezdésében foglalt azon szabályozási logikát követi, amely szerint kizárólag a munkáltatót kell feljogosítani a programmal kapcsolatos vagyoni jogok gyakorlására, ha azt a munkavállaló a kötelességei teljesítése során, illetve a munkáltató utasításai szerint eljárva alkotta meg. A felek közötti szerződés azonban eltérően rendelkezhet.” [...] „A munkavállaló jogszerzését többféle módon lehetővé tevő kodifikációs módszerből a törvény a mű

átadásának tényéhez kötődő, a törvény erejénél fogva bekövetkező jogátszállást választja. Eltérő megállapodásra azonban mód van. [...] Garanciális szabály a jognyilatkozatok írásba foglalásának alaki követelménye.”

[47] A Kúria jogértelmezése szerint mivel a szerző munkaviszonyból folyó kötelességének tartalmáról az Szjt. nem tartalmaz rendelkezéseket, ezért kizárólag a munkajogi szabályok alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy az Szjt. 30. § (1) bekezdésében foglalt feltétel teljesült-e: a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége volt-e. Amennyiben a munkaviszonyt szabályozó rendelkezések alapján a mű megalkotása a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként minősíthető, akkor az Szjt. 30. § (6) bekezdése alapján az e feltételeknek megfelelő művel kapcsolatos jognyilatkozatokat – a bizonyítási nehézségek elkerülése céljából – kell írásba foglalni, ennek elmaradása ugyanis azzal a veszéllyel jár, hogy a munkavállaló számára kedvezőbb döntés születik (Kúria Pfv.IV.20.998/2020/4.)

[48] A munkaköri kötelezettség tartalmát a régi Szjt. sem határozta meg, és a végrehajtásáról rendelkező 9/1969. (XII. 29.) MM rendelet 11. § is előírta az írásbeliséget, ezért a Kúria jelen perben is alkalmazhatónak tartja a Pfv.IV.20.723/2020/4. számú precedens határozatában foglalt – a régi Szjt. 14. § (1) bekezdése alapján kialakított – jogértelmezését: a szerző által létrehozott mű munkaviszony keretében való elkészítésének a megítéléséhez abból kell kiindulni, hogy mi volt a szerző munkaviszonyának a tartalma, ez határozza meg, hogy köteles volt-e, és milyen célra, milyen művet alkotni. A Kúria az Szjt. 30. § (1) bekezdésének értelmezése során – a régi Szjt. 14. § (1) bekezdésének említett értelmezésével összhangban – állást foglalt arról is, hogy a feladat írásba foglalásának elmaradása esetén sem kizárt a szerzői mű munkaköri kötelezettség alapján történő megalkotása, az alperes abban az esetben sincs elzárva a munkaviszony tartalmának bizonyításától, ha a felek írásban nem rögzítették a szerzői mű megalkotásának munkaköri kötelezettségét (Kúria Pfv.IV.20.214/2016/7.).

[49] A Kúria jelen perben is irányadónak tartja azt a jogértelmezését, hogy a felettes a munka végzésével kapcsolatos utasításait, illetve elvárásait a munkavállaló tudomására hozhatja írásban, szóban, sőt ráutaló magatartással; kifejezett munkaköri leírástól függetlenül, az utasítás alapján végzett tevékenység a munkavállaló munkaköri kötelezettségébe tartozó tevékenységnek minősül. Az Szjt. alkalmazása körében akkor is szolgálati műnek minősül a szerzői mű, ha a munkaviszonyban álló szerzőt a felettese szóban utasította a szerzői mű kidolgozására (Kúria Pfv.IV.20.998/2020/4.).

[50] Ezért a másodfokú bíróság ítélete nem sérti meg az Szjt. 30. § (1) és (6) bekezdését, illetve a Kúria hivatkozott precedens határozataival összhangban áll a másodfokú bíróságnak az a jogértelmezése, amely szerint önmagában amiatt nem kizárt a szerzői mű munkaviszonyból folyó kötelezettségként történő megalkotása a feladat írásba foglalásának elmaradása esetén sem, a munkáltató ebben az esetben sincs elzárva a munkaviszony tartalmának bizonyításától.

[51] A felperes felülvizsgálati érvelésével szemben nem sérti a régi Mt. 76. § (5) bekezdését, a 82. § (1) bekezdését, a 83/A. §-t, a 102. § (1) bekezdését és a 103. § (1) bekezdés b) pontját a másodfokú bíróság azon következtetése, hogy a dokumentumkezelő szoftver abban az esetben is munkaviszonyban létrehozott műnek minősíthető, ha a szoftverfejlesztést az írásba foglalt munkaköri leírás nem tartalmazza, mert azt a felperes a munkáltató utasításának végrehajtása érdekében, munkaviszonyból származó kötelessége teljesítéseként alkotta.

[52] A Kúria a régi Mt. 103. §-ának értelmezése során már állást foglalt abban a jogkérdésben, hogy a munkaviszonyból folyó kötelezettség körébe tartozik a megoldás kidolgozása, ha az általában és konkrét vezetői feladat kiosztás eredményeként is a

munkavállaló munkakörébe tartozott. A magasan kvalifikált műszaki szakember a munkaköri kötelezettségének tesz eleget akkor is, ha a feladatát az átlagosat meghaladó színvonalon teljesíti. Az ennek eredményeként kidolgozott műszaki megoldásra tett szabadalmi bejelentés alapját képező találmány szolgálati találmánynak minősül (Legfelsőbb Bíróság Pf.IV.25.869/2001. megjelent: EBH2003. 948.)

[53] A Kúria jelen ügyben is fenntartja a Pfv.IV.20.998/2020/4. számú határozatában kifejtett jogértelmezését, amely határozat alapjául szolgáló ügy tényállása szerint a munkaszerződés a szoftverfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat nem tartalmazta. A Kúria kimondta, hogy annak elbírálása során, hogy a mű megalkotása a szerzőnek munkaköri kötelessége-e, a munkaszerződésből, illetve a szerző munkakörén belül kapott szolgálati utasításból kell kiindulni, a munkaköri kötelezettség azonban nem szűkíthető kizárólag a felperes beosztásának a megváltozásakor készült munkaköri leírására, ezért a másodfokú bíróság helyesen vonta a munkaköri feladatok körébe a felperesnek a projekt keretében végzett tevékenységét, kiterjesztve azt a céggel történő egyeztetésekre is. A munkavállaló ugyanis köteles a munkáltatónak, ezen belül a felettesének a munka végzésével kapcsolatos minden utasítását végrehajtani. Ez a jogértelmezés összhangban áll a vizsgált munkajogi rendelkezésekkel is, a régi Mt. 104. § (1) bekezdése szerint ugyanis a munkavállaló a munkát a munkáltató utasítása szerint köteles ellátni.

[54] A másodfokú bíróság a régi Pp. 206. § (1) bekezdése és anyagi jogszabálysértés [Szt. 30. § (1) bekezdés] nélkül következtetett arra, hogy az adott ügyben kifejezetten a szoftver elkészítésére vonatkozó munkáltatói utasítás nélkül is a felperes munkaviszonyból folyó kötelessége volt a szoftver megalkotása.

[55] A Kúria megítélése szerint a munkáltatói utasítás tartalma szempontjából jelentősége volt a felperes személyes előadásának, mely szerint „a funkció bővülésnél, a felelősségi kör változásánál nem került sor a munkaszerződésem módosítására, illetve kiegészítő munkaköri leírásokat sem kaptam. Munkáltatóm, felettesem szóbeli utasítása alapján egyeztetést követően láttam el az újabb feladatokat” (1.M.942/2011/11. számú tárgyalási jegyzőkönyv). „2006-ban a dokumentumkezelés hatékonyságának javítását az én feladatomból szabták az alperes, konkrétan névvel felettesem. Sok probléma volt ugyanis a dokumentumok kezelésével, egyrészt az előfizetői szerződések feldolgozása nagy mértékben elhúzódott, másrészt a szkennelés minősége sem volt megfelelő és nem minden dokumentum jutott el a megfelelő helyre. A munkafolyamat átalakítására volt ezért szükség a minőség biztosítása érdekében, és ezt egy támogató rendszer kifejlesztésében láttam megoldottnak. Tekintettel arra, hogy az alperesnél nem nagyon kapnak prioritást az ilyen jellegű fejlesztések, ezért éreztem azt, hogy nekem kell ezt a kezembe venni és nekiláttam 2006 őszén kifejleszteni az új rendszert. [...] Leginkább névvel beszéltem erről, hogy szükség van a fejlesztésre, ugyanis ő engem bízott meg azzal, hogy vizsgáljam meg, hogyan lehetne a dokumentumkezelést hatékonyabbá tenni. Én tettem erre több javaslatot is, utána került létrehozásra a Dokumentumkezelési Osztály és engem bíztak meg a kezelésével, hozzáátve, hogy az a feladatom, hogy hatékonyabbá tegyem ezt a területet. Megrendelés tehát konkrétan ennek a szoftvernek a létrehozására nem volt, de erős pszichés kényszer volt arra, hogy én ezt kifejlesszem” (1.M.942/2011/11. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[56] A felperes nyilatkozata és az adott ügy egyedi körülményei (a hatékonyabb dokumentumkezelés technikai megvalósíthatósága, a felperes korábbi fejlesztési tevékenysége és szoftver külső forrásból történő beszerzésének korlátozott lehetősége) alapján a felperes számára – a szoftver fejlesztésére vonatkozó kifejezett utasítás nélkül is – nyilvánvaló volt, hogy a munkaviszonyból folyó kötelessége, azaz a dokumentumkezelés hatékonyságának növelése csak a szerzői mű megalkotásával, a már rendelkezésre álló szoftver fejlesztésével valósítható meg. Ezért az eljáró bíróságok anyagi és eljárásjogi

jogsabálysértés nélkül következtek arra, hogy a dokumentumkezelés hatékonyságát javító szoftvert a felperes a munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként alkotta meg.

[57] A perben a bizonyítási nehézséget az eltelt hosszú idő (a per 15 éve van folyamatban) és az írásbeliség, illetve a dokumentumok hiánya okozta, a felperes a régi Pp. 206. §-a megsértését ehhez kapcsolódóan is állította. A körülmények mérlegelése során figyelemmel kellett azonban lenni arra, hogy egyrészt – egyetértve a felperessel – nem lehet korlátlanul kitágítani a munkáltatói (szóbeli) utasítás kereteit, ami végső soron bármikor elvonhatóvá tenné a munkavállalótól a szerzői jogi védelem lehetőségét, másrészt – a fentiekben kifejtettek miatt – önmagában az írásbeliség hiánya sem eredményezheti automatikusan a munkavállaló által a munkaköre ellátásához rendelkezésre bocsátott (a munkáltató érdekkörébe eső) alkotás tekintetében a munkavállalót önállóan megillető szerzői jogi védelmet.

[58] Megalapozatlan a felperesnek az a felülvizsgálati érvelése, hogy az eljárás bíróságok az eljárási jogszabályokat sértve [rég Pp. 206. §], a bizonyítékokat tévesen, iratellenesen értékelve, indoklás nélkül hagyták figyelmen kívül az alperes védekezésének megváltozását, az alperes által előadott tények hiányát és azt, hogy a felperes nem minősül vezető állású munkavállalónak.

[59] A Kúria nem kíván eltérni a töretlen és egységes ítélezési gyakorlattól abban a jogkérdésben, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének és mérlegelésének nincs helye, ezért önmagában nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A jogszabálysértést a mérlegelési hiba akkor valósítja meg, felülmérlegelésre csak akkor van lehetőség, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes, vagy ellentétes a logika alapvető szabályaival (Pfv.V.20.430/2022/6., Pfv.IV.21.281/2022/5., Pfv.V.20.810/2022/5.). Lényeges, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, az minősíthető okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.V.20.796/2021/6., Pfv.I.20.507/2022/5., Pfv.IV.20.848/2022/5., Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.).

[60] Jelen esetben a felek által előadott indokok nem adtak alapot a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, mert a megjelölt peradatok alapján kizárólag egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő, a felperes által előadott következtetés levonására nem volt lehetőség.

[61] Az eljárás bíróságok bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége – a felperes személyes nyilatkozata alapján – annak ellenére nem volt kirívóan okszerűtlen, hogy az alperes a perben éveken keresztül vitatta a dokumentumkezelő szoftver szolgálati műként történő minősítését. A másodfokú bíróság ítéletének helytálló indokai szerint a régi Pp. hatálya alatt indult ügyben nem volt jogszabályi akadálya az ellenkérelem megváltoztatásának, a másodfokú bíróság ezen indokaival összefüggő jogszabálysértést a felperes a felülvizsgálati kérelmében sem jelölt meg. Az alperes ellenkérelmének megváltoztatása miatt – a felperesnek a munkaviszony tartalma tárgyában tett személyes nyilatkozatára és a per egyéb adataira tekintettel – kizárólag eltérő következtetés levonására nem adott alapot.

[62] A perben az nem volt vitatott, hogy a felperes munkaköri leírása nem tartalmazza a dokumentumkezelő szoftver létrehozását, az alperes tényelődése e körben nem változott. Az alperes ellenkérelem-változtatásának lényege, hogy a rendelkezésre álló tényeknek az Szjt. 30. § (1) és (6) bekezdésének alkalmazása során az alperes a korábbiaktól eltérő jelentőséget tulajdonított. Ezért a felperes felülvizsgálati kérelmével szemben az eljárás bíróságoknak abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a szolgálati műként minősíthető-e a dokumentumkezelő szoftver, ha a felperes munkaszerződése és a munkaköri leírása a

szoftverfejlesztést nem tartalmazza. A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy elsősorban a tények jogi minősítéséről kellett állást foglalni. Az sem volt vitás, hogy a hatékonyabb dokumentumkezelést a felperesnek az osztályvezetői feladatok körében kellett megoldania, a munkáltató utasítása is az osztály működésével állt összefüggésben. A mű szolgálati műként történő minősítése szempontjából annak nem volt jelentősége, hogy ez a beosztás az alperes szervezetében vezető állású munkavállalónak minősül vagy sem. A mű átadásának is helytállóan tulajdonított jelentőséget a másodfokú bíróság, mert a jogutódlást az Szjt. 30. § (1) bekezdése a mű átadásának tényéhez köti, továbbá az Szjt. 30. § (5) bekezdése szerint a mű átadása a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak minősül.

[63] A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság okszerűen és az általános életpaszatlatnak is megfelelően a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapította meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékelte. A bizonyítékok mérlegelése során az az ügy érdemére kiható lényeges eljárási jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, a dokumentumkezelő szoftver szolgálati mű, ezért a felperes által állított indokok miatt kizárólag egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő következtetés a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem vonható le. Mivel a mű átadásával az alperes a vagyoni jogokat – eltérő megállapodás hiányában – a felperes jogutódjaként megszerezte, ezért az Szjt. 4. § (1) bekezdése, 9. § (1) bekezdése, 16. § (1) és (6) bekezdésének megsértése nélkül következtettek az eljárt bíróságok arra, hogy a felperes szerzői vagyoni jogok érvényesítése iránti keresete alaptalan.

[64] A Kúria a kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a jogerős ítélet a per főtárgya tekintetében nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, nem tér el jogkérdésben a Kúria precedens határozataitól, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[65] A felperes alappal sérelmezte viszont, hogy a másodfokú bíróság a jogerős ítélet [41] bekezdésében figyelmen kívül hagyta a felperes által az eljárás során előlegezett, jelentős összegű szakértői költséget, amely az alperesnek a sikertelen perbeli cselekménye miatt merült fel.

[66] A régi Pp. 80. § (2) bekezdése szerint az a fél, aki egyes perbeli cselekményeket sikertelenül végez, vagy egyes perbeli cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, avagy valamely határnapot vagy határidőt mulaszt, vagy más módon felesleges költségeket okoz, az ebből származó költségeinek megtérítését pernyertessége esetén sem igényelheti, illetőleg az ellenfél ebből eredő költségeinek megtérítésére a per eldöntésére való tekintet nélkül kötelezhető.

[67] A régi Pp. 80. § (2) bekezdése alkalmazása körében is irányadó, hogy a rosszhiszemű, perelhúzó magatartásnak a perköltség szempontjából akkor van jelentősége, ha ezáltal a fél egyes perbeli cselekményeket sikertelenül végez, vagy azokkal indokolatlanul késedelmeskedik, határnapot vagy határidőt mulaszt, vagy más módon felesleges költségeket okoz (Kúria Kfv.X.39.198/2001/5.). Ha a bíróság mérlegelése eredményeként megállapítja, hogy az adott cselekményből felesleges költség származott, akkor a költség viselésének kérdésében már nincs mérlegelési lehetősége (Kúria Pkf.I.24.501/2024/3.).

[68] A jogerős ítélet megállapítása szerint a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás a felperes szerzőségét és a szoftver szerzői mű minőségét alátámasztotta. Mivel a szakértői bizonyításhoz kifejezetten az alperes per ezen szakaszában előadott védekezése vezetett, a szakértői bizonyítással összefüggő perbeli cselekmények az alperes számára sikertelenek voltak, ezért a szakértői bizonyítás költségeit a régi Pp. 82. § (2) bekezdése alapján az alperesnek kell viselnie, figyelemmel arra is, hogy az ellenkérelmét csak a második hatályon kívül helyező végzést követően változtatta meg.

[69] A felperesnél 10.P.20.944/2014/24-I. számú, továbbá a 37. sorszámú és a 85. sor számú jogerős végzések által igazoltan a szakértői bizonyítással összefüggésben 850.822 forint költsége merült fel. A jogerős ítélet az elsőfokú perköltség viselését érintően sérti a régi Pp. 80. § (2) bekezdését, ezért a Kúria a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletnek ezt a rendelkezését hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletének a felperest 1.003.298 forint perköltségben marasztaló rendelkezését megváltoztatta, és úgy rendelkezett, hogy az elsőfokú eljárással felmerült e költségeiket a felek maguk viselik.

A döntés elvi tartalma

[70] A munkajogi szabályok alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége volt-e. Önmagában az írásbeliség hiánya nem eredményezi automatikusan a munkavállaló által a munkaköre ellátásához rendelkezésre bocsátott (a munkáltató érdekkörébe eső) alkotás tekintetében a munkavállalót önállóan megillető szerzői jogi védelmet.

Záró rész

[71] A felperes felülvizsgálati kérelme a per fő tárgya tekintetében nem alapos, ezért a Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[72] A Kúria megítélése szerint az alperes nem igazolta megfelelően a felszámított perköltsége összegét. A csatolt számlák tartalmazznak ugyan munkaórát, azonban az ehhez kapcsolódó tevékenység kitakarásra került, a számlák adattartalma önmagában az ahhoz kapcsolódó jogi képviselési tevékenység elvégzésének igazolására nem alkalmas (Kúria Gfv.VI.30.178/2024/6.). Az alperes által hivatkozott Pfv.II.20.887/2023/6. számú precedens határozat nem alkalmazható, mivel az alapjául szolgáló ügyben – azon túlmenően, hogy nem az IM rendeletet értelmezte – a jogi képviselő csatolta a megbízási szerződést és részletesen kimutatta és csatolta a tevékenység kimutatást az elvégzett tevékenységéről, míg ezek a feltételek az alperes perköltségfelszámítása tárgyában hiányoznak.

[73] A felperes felülvizsgálati kérelme alapján a felülvizsgálati érték 11.582.636 forint, a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése által meghatározott mértékű, felülvizsgálati illetéket lerótt, amelyet a régi Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles viselni.

[74] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az alperes kérelmére a régi Pp. 274. § (2) bekezdése szerint eljárva tárgyaláson bírálta el.

[75] Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2026. február 17.

Dr. Dzsula Marianna s.k. a tanács elnöke, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró